بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

رَبِّ اشْرَحْ لِي صَدْرِي ○ وَيَسِّرْ لِي أَمْرِي ○ وَاحْلُلْ عُقْدَةً مِّن لِّسَانِي ○ يَفْقَهُوا قَوْلِي ○

(قرآن کریم)

"ای زما پروردگاره ! زما سینه راپراخه کړه ! او زما امر (درسالت) راته آسان کړه ! او زما له ژبی څخه غوټه پرانیزه ! چې (خلک) زما په خبرو (ښه) وپوهیږي."

فقه اسلامی

من يرد الله به خير ا يفقهه في الدين.

(حدیث شریف)

"کسی که خداوند به وی ارادۀ خیر فرماید او را در امور دین دانشمند می سازد"

شمارۀ دوصدو بیست و ششم | شعبان 1437 | جون 2016

مسائل فقهی

حکم گرفتن روزه برای اشخاصیکه کار های فوق طاقت دارند.

کار های که بسیار شاقه باشد و انسان طاقت آنرا نداشته باشد و با مشکلات انجام دهد و از شدت تشنگی و گرسنگی به عذاب باشد ، این حالت عذر شرعی است و انسان میتواند افطار کند و در روز های بعدی روزه را به نیت قرضی بگیرد .

مشقت و زحمت دو نوع است : یک نوع مشقت و زحمت است که انسان میتواند آنرا تحمل کند دراین حالت یعنی در حالت تحمل داشتن انسان باید روزه بگیرد . اما مشکلات بسیار بزرگ که قابل تحمل برای انسان نباشد درین حالت انسان میتواند روزه نگیرد . روزه در اصل مشکلات خود را دارد و آسان نیست .خداوند می فرماید : « و ما جعل علیکم فی الدین من حرج » (الحج : 78) .در دین برای شما حرج نیست.

در کشور های که طو ل روز بیست ساعت است حکم گرفتن روزه چیست ؟

در این کشور های اگر شروق و غروب آفتاب معلوم باشد و یا علامات فارقه بین شب و روز باشد مسلمان باید روزه بگیرد و رمضان را احترام نماید . « کلوا و اشربوا حتی یتبین لکم الخیط الأبیض من الخیط الأسود من الفجر ثم أتموا الصیام إلی اللیل » (البقرة : 187). و بخورید و بنوشید تا آنگاه که رشتۀ سفیدی صبح از تار سیاهی شب در سپیده دم پدیدار گردد ، سپس روزه را به اتمام رسانید .

اما اگر کسی نمی تواند 20 ساعت یا 21 ساعت روزه بگیرد و این طاقت را ندارد به دلیل عجز و ناتوانی خود میتواند افطار کند یعنی روزه نگیرد .

(نقل از فتوا های علامه دکتور یوسف القرضاوی)

کتاب الصوم (کتاب روزه)

اگر شخصی ترس داشت که روزه درد چشم اش را زیاد می سازد و یا روزه تب ویرا زیاد میکند , پس افطار کند (یعنی روزه نگیرد) زیرا روزه ویرا به هلاکت نزدیک می سازد و می گویند که مریضی که می تواند روزه نگیرد آن شخص است که قادر نباشد که ایستاده نماز ادا کند * دیده شود : فصول للعمادی : ورقه 338 مخطوط در دار الکتب المصریه .

معرفت زیاد شدن مرض : انسان خودش می تواند درک کند که آیا روزه مرض اش را زیاد میکند یا نه ؟ و یا به گفته داکتر معالج عمل کند .

اگر از مریضی خوب شد و لیکن ضعیف باقی ماند و ترس در آن باشد که دوباره مریض می شود اگر روزه بگیرد و افطار نکند و داکتر برایش این را بگوید که روزه حالت

ضعیفی اش را زیاد می سازد و خطر بر نفس وی است می تواند روزه نگیرد * دیده شود : خلاصه الفتاوی : لطاهر بن عبدالرشید البخاری جزء 1 / 265 طبع پاکستان.
اگر کسی را حشرات نیش زد (مثل گژدم) و مجبور شد که دواء بنوشد , می گویند که اگر نویشدن دواء برایش فائده داشت آنرا بخورد . * دیده شود : عمده الرعایه للکنوی ص 17.
اگر بالای شخصی روزه قضائی باشد تا وقتیکه به سن شیخ فانی برسد و قضائی روزه نگرفته باشد بروی فدیه نیست.
مریض و مسافر اگر در شب رمضان نیت نکرده باشند و بعد از طلوع فجر نیت کنند در نزد امام محمد و امام یوسف صحت دارد * دیده شود : فتاوی قاضیخان 1 / 202 و جامع الفصولین 2 / 169.
کسیکه در ماه رمضان تمام رمضان و یا چند روز رمضان بی هوش شود بالایش قضائی است * دیده شود : جامع الفصولین 2 / 168.
اگر کسی نذر کرده باشد که درماه رجب روزه می گیرد , اگر قبل از آن ـ ماه رجب ـ مریض شود و یا به حالات جنون برسد و ماه بگذرد و بعد از آن صحت یابد و یا عاقل شود در نزد ابو حنیفه قضائی دارد و اگر نان بخورد و در همان روز صحت یابد باقی روز را نخورد * دیده شود فصول الاحکام , للعمادی ورقه 339 و جامع الفصولین 2 / 168 , 160.
زنیکه خواب باشد و یا بمرض جنون گرفتار شود و شوهرش با وی جماع کند بالایش قضائی روزه است و کفاره ندارد و امام زفر می گوید که روزه اش فاسد نمیشود * دیده شود فتاوی قاضیخان 1 / 309.
کسیکه اجازه دارد که در ماه رمضان روزه نگیرد لیکن قضائی آنرا بعدا بگیرد:
امام سید سابق در کتاب خود بنام (فقه السنه جزء اول) می نویسد که : برای مریض مباح است که روزه نگیرد چنانکه خداوند می فرماید : { و من کان منکم مریضا أو علی سفر فعده من أیام أخر * البقره : 185 کسیکه از شما مریض باشد و یا در سفر از روز های بعدی روزه بگیرد }. در المغنی آمده که : « از سلف صالح روایت شده که هر نوع مرض حتی از درد ناخن را شامل است زیرا آیه شریفه به معنی عام آمده است. و بغیر از مرض کسیکه تشنه گی شدید برایش پیش شود که ترس از حیات باشد لازم است که افطار کند اگر چه مقیم باشد و بعدا قضائی بگیرد .}.
در همین کتاب آمده که : اگر مریض روزه بگیرد و مشقت را تحمل کند , روزه اش صحیح است مگر کراهیت دارد زیرا خداوند برایش اجازه نگرفتن روزه را داده است و خودش برای خود ضرر می رساند .

فتوا های مجتهدین معاصر در موضوع رمضان و شخص مریض

دکتور شیخ یوسف القرضاوی جواب میدهد :

سؤال : آیا سوزن که در ورید و عضلات داخل میشود و همچنان در مقعد و استعمال مرهم در زخم و زخم بواسیر و غیره روزه را باطل می سازد ؟
جواب : هیچکس نیست که در فهم و معنی رمضان جاهل باشد , روزه یعنی امتناع از خوردن و نوشیدن و نزدیک شده به زنان است و همین امور در قرآن کریم به نص صریح آمده است و همچنان آنچه در روزه ممنوع است از آن همه اطلاع دارند و حکمت از روزه اظهار عبودیت به خالق می باشد و هم ترک شهوات جنسی برای بدست آوردن رضای خالق سبحانه و تعالی. در حدیث شریف قدسی آمده که : { کل عمل ابن آدم له الا الصوم فانه لی , و انا اجزی به , یدع طعامه و شرابه و شهوته و اجلی * روایت نموده البخاری * تمام عمل ابن آدم برای خودش است بغیر از روزه که برای من است و من جزای آنرا میدهم , از طعام و شراب و شهوت خود را بخاطر من میگذرد }.
واضح شد و دیدیم که گرفتن پیچکاری با تمام انواع و اقسام آن و استعمال مرهم و امثال آن چنانکه سؤال کننده از آن سؤال کرده در زبان و عرف خوردن و نوشیدن نیست و همچنان منافی مقصد شارع در باره ای روزه نمی باشد , پس روزه را باطل نمی کند .
جای تشدد و شدت نمودن در آن امری نیست که خداوند در آن حرج را نیآورده است و خداوند در آیت صیام می فرماید : { یرید الله بکم الیسر و لا یرید بکم العسر * البقره : 185 * خداوند اراده آسانی را برای شما نموده و اراده سختی را ننموده است}.

ابن حزم می گوید : زرق دوا یا پیچکاری روزه را ناقص نمی سازد و نه چکاندن قطره در گوش و نه در بینی و نه استنشاق اگر به حلق برسد و نه مضمضه ـ شستن بینی ـ اگر به حلق برسد بغیر قصد و نه سرمه و نه غبار و گرد آرد و نه حناء و نه عطر و نه اینکه مگس در حلق داخل شود تا آخر .....

و ابن حزم ادامه داده می گوید : خداوند ما را منع نموده در روزه از خوردن و نوشیدن و جماع , و قی نمودن به قصد و معصیت و ما نمی دانیم خوردن و نوشیدن را از طریق دبر و گوش و بینی و جراحت در شکم و سر و منع نشدیم قطعا از رسیدن چیزی در بطن بغیر از خوردن و نوشیدن .... (یعنی از راه طعبیی آن که دهن است).

و ابن تیمیه می گوید : کحل ـ سرمه ـ و حقن ـ پیچکاری ـ و قطره چکان و وصول دواء داخل شکم از طریق جراحی و غیره معلوم می شود که روزه را باطل نمی سازد و روزه از مسائل دین است که اگر مردم به معرفت آن بطور عام و خاص می داشتند و اگر این امور از جمله محرمات می بود که خداوند حرام نموده است بر رسول اکرم صلی الله علیه وسلم واجب می بود که توضیح می داد و اگر رسول الله صلی الله علیه و سلم بیان میکرد صحابه به امت ابلاغ می کردند مثلیکه دیگر امور شریعت را ابلاغ نمودند .

مرد و زن سالخورده (پیر) در رمضان

سؤال : آیا شخص سالخورده و پیر در رمضان روزه نگیرد و اگر نگیرد به او چه واجب می گردد ؟

جواب : مرد و زن سالخورده و پیر که روزه ایشانرا زحمت میدهد و برای شان مشقت است اجازه است که روزه نگیرند و همچنان مریضیکه درمان وی ممکن باشد .

مریضیکه داکتران تشخیص کنند که مرض او مزمن است اجازه دارد که روزه نگیرد و همه ایشان (سالخورده و مریض) در مقابل نگرفتن هر روز از رمضان فدیه بدهند که فدیه عبارت از طعام دادن یک مسکین در هر روز است و این آسانی را خداوند آورده است چنانکه در سوره بقره آیه 185 می فرماید : { یرید الله بکم الیسر و لا یرید بکم العسر * خداوند برای شما آسانی را می خواهد و نه سختی را و در سوره الحج آیه 78 می فرماید : { و ما جعل علیکم فی الدین من حرج * در دین برای شما حرج نیست , و نساخت در دین برای شما هیچ تنگی }.

حضرت عبدالله بن عباس رضی الله عنهما می گوید : اجازه است که پیر و سالخورده روزه نگیرد و در مقابل هر روز یک مسکین را نان بدهد و بر وی قضائی نیست * الدار قطنی و الحاکم . و به همین معنی امام بخاری می گوید :

(در حق شیخ کبیر , پیر سال خورده و امثال ایشان این آیه نازل شده است : و علی الذین یطیقونه فدیه طعام مسکین فمن تطوع خیرا فهو خیر له * بقره : 184 کسانیکه برای شان روزه دشوار باشد , فدیه که عبارت از طعام یک مسکین است بدهد و اگر کسی از اندازه ای طعام زیادتر بدهد برایش بهتر است).

مرد و زن سال خورده و مریضیکه امید صحت مندی اش نباشد همه این ها روزه نگیرند و در مقابل هر روز یک مسکین را طعام بدهند .

سؤال : شخص مریض که چندین عملیات جراحی نیز شده است و داکتران معالج ویرا از گرفتن روزه منع کرده اند , آیا صدقه بدهد در مقابل هر روز از رمضان ؟ و آیا می تواند پول نقد در عوض طعام برای فقراء بدهد یا نه ؟

جواب : أهل علم متفق اند که شخص مریض اجازه دارد که روزه نگیرد چنانکه خداوند در سوره بقره آیه 185 فرموده است.

پس اجماع در جواز آن است که شخص مریض روزه نگیرد. لیکن باید بدانیم که کدام مرض سبب نگرفتن روزه میشود ؟

مرضیکه روزه آنرا شدت بخشد و یا علاج آنرا تأخیر نماید و یا اینکه شخص مریض مشقت را در نتیجه مرض و روزه متحمل شود که نتواند بکار خود برسد کاریکه از آن مصارف خود را بدست می آورد این نوع مرض باعث می شود که مریض روزه نگیرد .

حالت مرض بکدام صورت و ترتیب دانسته میشود یا اندازه میگردد ؟
به تجربه خود شخص و یا اینکه داکتران مسلمان و با اطمینان و متخصص در تخصص خود و امین در دین خود مریض را بگوید که روزه سبب زیادت مرض او می شود , پس مریض روزه نگیرد . و اگر مریض قبول کند که روزه بگیرد و درد و مرض را متحمل شود یک عمل مکروه را انجام داده است زیرا به ضرر خود عمل میکند و اجازه ایکه خداوند عطا نموده از آن استفاده نمیکند در حالیکه اگر روزه بگیرد , روزه اش صحیح است لیکن در نتیجه رسیدن ضرر یک عمل حرام را مرتکب شده است و خداوند از عذاب بنده خود بی نیاز است و می فرماید که نفس های خود را نکشید و خداوند برای شما رحیم است, نساء: 29.

در این جا سؤال پیش می شود :
آیا مریض در بدل هر روز که روزه نگرفته صدقه بدهد ؟
باید دانست که مریضی دو نوع است:
مرض مؤقت که امید صحتمندی از آن است که در این نوع مرض دادن صدقه و فدیه نیست و باید قضائی روزه گرفته شود چنانکه خداوند در سوره بقره آیات 184 185 می فرماید : فعده من ایام اخری * یعنی از ایام یا روزهای دیگر روزه گرفته شود . اگر یک ماه روزه نگرفته یک ماه قضائی بگیرد زمانیکه خداوند ویرا صحت میدهد و وقت و فرصت گرفتن را بدست می آورد . این حکم برای مریض مؤقت است.
اما مرض مزمن یعنی دائمی, حکم آن مانند شخص سالخورده و کهنسال است اگر مرض وی قابل علاج و بهبودی نباشد و این امر به تجربه شخصی و یا به نظریه طبیب تشخیص میشود این شخص در مقابل هر روز که روزه نمی گیرد فدیه بدهد و در نزد بعضی امامان مانند امام ابو حنیفه اجازه است که قیمت فدیه را نقدا برای فقراء و مساکین و محتاجین بدهد .

صدقه فطر روزه به کدام اشخاص واجب است :
درحدیث شریف که امام بخاری و مسلم از ابن عمر روایت نموده اند آمده که : « رسول الله صلی الله علیه وسلم فرض نموده زکات فطر روزه را بالای انسان مسلمان ـ زن و مرد آزاد و غلام ـ و درمذهب حنفی فطر روزه بالای صغیر و کبیر واجب است.
شرط داشتن نصاب: خلاف تمام مذاهب امام ابو حنیفه و اصحاب وی داشتن نصاب (آن مقدار از سرمایه که به داشتن آن بعد از ضروریات زندگانی زکات فرض می شود
* برای معلومات بیشتر به رساله زکات , تألیف شیخ القرضاوی, ترجمه: فضل عنی مجددی مراجعه شود) را در دادن فطر روزه شرط میدانند .
مقدار زکات فطر روزه را فقه حنفی نصف صاع از گندم که مساوی یک بر ششم کیلو گرم است تعین کرده است و در همین مذهب خصوصا در نزد امام ابو حنیفه و امام یوسف مجاز است که فطر روزه را به پول نقد پرداخت.

وقت دادن زکات فطر روزه : امام ابو حنیفه و اصحاب وی می گویند که وقت دادن فطر روزه به طلوع فجر روز عید واجب می گردد . در نزد ابو حنیفه اجازه است حتی قبل از عید زکات فطر روزه داده شود .
برای کسیکه زکات فطر روزه داده نمیشود : برای کافر که ضد اسلام است و مرتد و فاسق که به فسق خود بر ضد مسلمین عمل میکند و شخص غنی و اهل کسبه, شخص تنبل که کار نمیکند برای پدر و مادر و اولاد زکات فطر روزه داده نمیشود.
برای مزید معلومات در موضوع زکات فطر روزه لطفا به { فقه زکات, القرضاوی, ترجمه: فضل غنی مجددی که از طرف فقه اسلامی بنشر رسیده مراجعه شود }.

علماء می فرمایند: مسلمانانی که میخواهند صدقه فطر روزه را به کشور هایی اسلامی بفرستند میتوانند قبل از عید بفرستند . همچنان فدیه روزه را نیز می توانند یکبار و قبل از رمضان به کسانیکه دور هستند ارسال نمایند . در امریکا انجمن های خیریه زیاد است از آنجمله « اطفال جنگزده » قابل اعتبار مؤسسات اسلامی می باشد . هموطنان عزیز می توانند صدقه فطر روزه و فدیه روزه خود را به این مؤسسه و یا هر مؤسسه که اعتماد دارند تسلیم نمایند .

پروفیسور دکتور عبدالستار سیرت

تفکر در فضیلت و مفهوم روزه رمضان المبارک

بسم الله الرحمن الرحیم

صوم یا صیام یا روزه ماه مبارک رمضان بمعنی امساک یا خود داری و باز داشتن نفس انسانی از مقتضیات طبیعی خوردن و نوشیدن ومقاربت جنسی در خلال ظرف زمانی یکروز کامل (از مطلع صبح تا غروب آفتاب) در طول یکماه رمضان (ماه نهم سال هجری قمری) است , و کلمه رمضان و رمض ورمضاء مفهوم شدت گرمی یا گرمی سوزان را افاده میکند که حالت گرسنگی و تشنگی ناشی از روزه به آن ارتباط میابد .

فرمان الهی که روزه ماه مبارک رمضان رابحیث یکی از ارکان اسلام برذمه مسلمین فرض گردانیده آیه کریمه **183** سوره البقره است :

یا أیها الذین آمنوا کتب علیکم الصیام کما کتب علی الذین من قبلکم لعلکم تتقون.

ای مؤمنان ! رزوه بر شما فرض گردید چنانکه فرض شده بود بر آنانکه قبل از شما بودند, تا باشد که پرهیز گار (با تقوی) شوید .

خطاب این آیه مبارکه به مؤمنان و ختم آن به تقوی حقیقت روزه را تمثیل میکند و این میرساند که روزه بر اساس ایمان گرفته می شود و هدف آن رسیدن به مرتبه تقوی یعنی وقایه نفس از عذاب خداوند ا زطریق اجرای اوامر و اجتناب نواهی او تعالی است.

متصل این آیه مبارکه آیات کریمه **184** - و- **185** سوره البقره برخی از احکام وفضائل روزه ماه مبارک رمضان را بیان میکند :

أیاما معدودات, فمن کان منکم مریضا أو علی سفر ـ إلی آخر آیه **185** - و لعلکم تشکرون.

روزهای معین شمرده شده (روزه دارید ماه رمضان را) و هر که از شما مریض باشد یا درحالت سفر, به شمار آن ایام از روز های دیگر (غیر رمضان) روزه بگیرد , و بر کسانیکه توان روزه ندارند ادای فدیه لازم است, یعنی طعام روزانه یک مسکین در مقابل هر روز روزه, و کسیکه از روی نیکی و خیر در مقدار فدیه بیفزاید به وی بهتر است , و اینکه روزه بگیرید بخیر شما است اگر شما بدانید .

ماه رمضان ماهی که در آن قرآن فرو فرستاده شده , رهنمای مردمان و دلائل روشن از رهنمائی و امیتاز حق و باطل, پس هر که از شما دریابد ماه رمضان را باید که آنرا روزه بگیرد و هر کس که مریض باشد یا در سفر, بشمار آن ایام از روز های دیگر روزه بگیرد , خداوند به شما اراده آسانی دارد نه دشواری, و برای اینکه شمار ایام روزه را تکمیل کنید , و برای اینکه خداوند را به عظمت یاد نمائید به آنکه شما را هدایت فرمود , و باشد که شما شکر گزار گردید ختم ترجمه معنای دو آیت کریمه **184** و **185** سوره البقره).

آیه مبارکه **187** سوره البقره بازهم احکام دگری از روزه رمضان را بیان می کند :

أحل لکم لیله الصیام الرفث إلی نسائکم, هن لباس لکم و أنتم لباس لهن..... الی آخر الآیه .

ترجمه معنای آیه مبارکه: حلال شد برای شما در شب روزه مباشرت با زنان تان, آنها لباس عفت و کمال شما و شما جامه ستر و عفت آنها هستید (تعبیر لطیف قرآنی در باره زن و مرد بحیث لباس همدگر دلیل شدت پیوستمیان آنها است و اینکه هر یک موجب زینت و کمال و ستر وعفت یکدیگر می باشد) خداوند دانا دانست که شما(در مباشرت با زنان در شب رمضان) با خیانت و نافرمانی خویشتن را در گناه می افگنید پس خداوند شما را به لطف پذیرفت و از گناه شما در گذشت و اکنون روا است که در شب رمضان با زنان مباشرت کنید (قبل برآن آمیزش با زنان بعد از افطار و خواب در شب روزه روا نبود) و بخواهید آنچه را که خداوند بشما مقدر فرموده است, و بخورید و بنوشید تا آنگاه که رشته سفیدی صبح از تار سیاهی شب در سپیده دم پدیدار گردد , سپس روزه را به اتمام رسانید تا اول شب, و با زنان هنگام اعتکاف در مساجد مباشرت نکنید , این حدود خداوند است و به آن از در مخالفت وتجاوز نزدیک نشوید , خداوند آیات خود را برای مردم اینگونه بیان می کند تا باشد که ایشان پرهیز گار شوند . (**1**) { **1** ـ ترجمه معانی چهار آیه مبارکه سوره بقره از ترجمه عبدالستار سیرت .}

تفکر در فضیلت /
تفکر درمتن و آفاق این آیات مبارکه به ارتباط روزه ماه مبارک رمضان مطالب بزرگی را افاده می کند و برخی ازین مطالب عبارت اند از:
1 - روزه بحیث یک فریضه دینی در ادیان قبل از اسلام به اشکال و اوقات مختلفی وجودداشته و در شریعت اسلامی بحیث رکنی از ارکان اسلام درطول یکماه قمری (رمضان) فرض شده است.
2 - مظهر خارجی و شکلی روزه (خود داری از مفطرات سه گانه خورد و نوش و آمیزش جنسی) هدف اساسی تشریع روزه نیست بل روزه شاهد ایمان وعامل رسیدن به تقوی است
3 - احکام روزه , عملی وقابل اجرا است و مؤمن مکلف و دارای صحت ودر حالت اقامت بخوبی میتواند روزه بگیرد .
4 - بیان مظاهر تسهیل وآسانی در روزه از طریق اجازه افطار برای مریض , مسافر , زنان حامله و حالت شیردادن و مریضی ماهانه و عذر ولادت و اعمال شاقه , و فدیه پیران و ناتوانان و مریضان دائمی و آنهم با تقدیم طعام و اعاشه یک مسکین به عوض روزه یکروز , به وسیله این فدیه روزه داریکه به عوض محرومیت از خورد و نوش یکروز اجازه افطار میابد مکلف شده است به غرض جبران آن به محروم دگری خورد ونوش تهیه نماید و صله ترحم میان وی و بینوایان بر قرار گردد .
5 - ماه رمضان که روزه در آن فرض شده است ماه نزول بزرگترین نعمت خداوند یعنی قرآن کریم و کلام بر حق خداوند است , روزه این ماه در حقیقت بارز ترین مظهر شکران آن نعمت بزرگ را تمثیل می کند .
6 - وقت امساک و افطار از مطلع بامداد تا غروب آفتاب تعیین شده و روزه فقط در روز های رمضان مطابق احکام شرعی گرفته می شود اما شبهای رمضان با داشتن فضائل , برای حیات عادی روزه داران میسر بوده و قرآن کرم آزادی آمیزش میان زنان و شوهران را در شب های رمضان با تعبیر زیبا و لطیفی افاده می کند و میفرماید که همسران لباس زینت و عفت یکدیگر اند .
7 - در اواخر رمضان شبی بنام (شب قدر) وجود دارد و عبادت آن به تعبیر قرآن کریم بهتر از عبادت هزار ماه خوانده شده است (سوره القدر) شب قدر یعنی شب دارای قدر و منزلت بزرگ و یا شب تقدیر امور و مقدرات بندگان از طرف پروردگار شان.
8 - ماه رمضان ماه تفکر و خلوت رسول اکرم ـ صلی الله علیه وسلم ـ در غار حراء و آغاز نبوت و بعثت شان درین ماه مبارک بوده است.
این افکار و مطالب مربوط بروزه برخی از هدایات روشن قرآن کریم است , اما در دبستان حدیث مبارک نبوی ـ صلی الله علیه وسلم ـ ارشادات متعدد و تفصیل احکام و فضائل روزه ماه مبارک رمضان وارد شده و فقه اسلامی نیز در تمام مذاهب فقهی احکام روزه را ضمن ابواب و کتاب های جداگانه بیان و شرح نموده است. از مجموعه احادیث مبارک قولی و فعلی رسول الله ـ صلی الله علیه و سلم ـ من بخش های از یک حدیث مبارک قدسی را درین باب از صحیح البخاری انتخاب می نمایم (حدیث قدسی آنست که رسول الله صلی الله علیه وسلم آنرا از قول وازجانب پروردگار شان ذکر می کنند):
عن أبی هریره ـ رضی الله عنه ـ عن النبی ـ صلی الله علیه وسلم ـ قال: یقول الله ـ عزوجل ـ الصوم لی و أنا أجزی به ـ یدع شهوته و أکله و شربه من أجلی , و الصوم جنه , و للصائم فرحتان, فرحه حین یفطر, و فرحه حین یلقی ربه.
روایه دیگر: الصیام جنه, فلا یرفث ولا یجهل و إن امرؤ قاتله أو شاتمه, فلیقل: إنی صائم, مرتین.
بروایت ابو هریره ـ رضی الله عنه ـ رسول الله ـ صلی الله علیه وسلم ـ گفتند: خداوند ـ عزوجل ـ میفرماید: روزه برای من است و من به آن پاداش میدهم, (بنده من) شهوت وخورد ونوش خود را بخاطر من ترک میدهد , و روزه سپر وقایه (از آتش دوزخ) است, روزه دار دو فرحت وخوشی در انتظار دارد , یک خوشی هنگام افطار او و فرحت دیگر آنگاه که به بارگاه پروردگارش شرف حضور میابد .
روایت دیگر: روزه وقایه (از آتش دوزخ) است پس روزه دار نباید به فحش گوئی و ناسزا بپردازد و یا مانند مردم بیدانش مرتکب جدال نا حق و حماقت گردد , و (حتی) اگر کسی باوی (روزه دارد) بنای جنگ و قتال داشته باشد و یا بوی دشنام دهد , درین حالت بگوید : من روزه دارم, من روزه دارم.

تفکر در فضیلت /
این حدیث مبارک قدسی که به عبارات مختلف در تمام کتب صحاح ذکر شده است یک امتیاز خاص روزه ماه مبارک رمضان را نسبت به سائر عبادات مختلف میرساند و آن اینکه خداوند ـ عزوجل ـ روزه را بخود تخصیص داده و میفرماید که : روزه برای من است , در حالیکه همه عبادات خاص برای خدا است پس تخصیص روزه چه توجیه دارد ؟
وجه این تخصیص در آنست که در اجرای هر عبادت دیگر امکان اعتبار ریا و خود نمائی وجود دارد و ممکن است که عبادت از مجرای خالص (إیاک نعبد و إیاک نستعین ـ خاص ترا می پرستم و خاص از تو یاری میجوییم) احیانا منحرف شود اما روزه یگانه عبادتی است که سر آن فقط میان بنده و پروردگار او است و اعمال نمایش و ریا در آن راه ندارد منع اعمال ناشایسته و فحش و نا سزا گفتن برا ی روزه دار این مفهوم را ندارد که اعمال مذکور در غیر روزه جواز دارد اما تخصیص روزه به اجتناب ازین اعمال میرساند که روزه سطح اخلاق روزه دار را مخصوصا بمدارج عالی ارتقا میدهد و فضائلی که هر مسلمان در هر وقت باید به آن متصف باشد در روزه آن فضائل مخصوصا مؤکد گردیده است.
تفکر در اینکه خداوند حکیم بندگان مؤمن خود را بخاطر روزه از امور طبیعی و مشروع خورد و نوش و آمیزش جنسی در خلال روز های یکماه در طول یکسال منع میفرماید در حالیکه این امور به صورت طبیعی و در چوکات شرعی همیشه مشروع و بل مسنون و حتی در حالات ضرورت شدید واجب پنداشته می شود , تفکر در اسرار این تشریع بزرگ اسلامی بخوبی میرساند که روزه ماه مبارک رمضان در حقیقت یک وقفه سالانه حساب میان خدا و بنده و میان بنده و نفس او است, خداوند نعمت های مشروع و حلال خود را در حالت روزه منع میفرماید تا روزه دار از قید خواهشات نفس و شهوات خود مؤقتا خود را برهاند و به سیر نفس خودباندیشد که آیا شر اماره بالسوء) در حرکت است و یا بطرف خیر (نفس مطمئنه) بر میگردد ؟ نفس انسانی که خویشتن را در برابر نعمت های مشروع در بازداشت می بیند به ارتباط ممنوعات دائمی و محرمات شرعی چه موقف دارد ؟ آیا شکرانه رزق حلال و نعمت های مشروع, وی را از محرمات و رزق حرام دور داشته است و یا سرحد حلال و حرام بهم آمیخته و برهم خورده است ؟
او (روزه دار) که مؤقتا به گرسنگی و تشنگی مواجه میگردد آیا در فکر آن همنوعان خود شده است که همیشه در حالت فقر و گرسنگی بسر می برند ؟
این برخی از سوالاتی است که تفکر در مفهوم روزه جواب آنرا در بر دارد , و روزه دار در حالیکه صبر و تحمل و مقاومت در برابر خواهشات نفس را تمرین می نماید احساس درد فقر و محرومیت فقراء د رضمیر او تحریک می شود .
سؤال مهم دیگر اینست که آیا مفهوم خود داری و بازداشت در روزه صرف مربوط خوردن و نوشیدن ورابطه جنسی است و یا سائر اعضای داخلی و خارجی انسان در روزه سهم دارند ؟ در جواب این سوال از دروس این حدیث صحیح البخاری بروایت ابی هریره ـ رضی الله عنه ـ استفاده می کنیم :
رسول الله ـ صلی الله علیه وسلم ـ فرموده اند : « من لم یدع قول الزور و العمل به فلیس لله حاجه فی أن یدع طعامه و شرابه ـ کسیکه گفتار دروغ وبهتان و کاربستن به آنرا ترک نکند خداوند محتاج آن نیست که وی نان و آب خود را ترک نماید » . یعنی روزه آن روزه دار بدرگاه خداوند قابل قبول نیست که نان و آب خود را ترک نموده اما دروغ وبهتان و کاربستن به آنرا ترک نکرده است.
امام ابو حامد غزالی در کتاب معروف خود (إحیاء علوم الدین) روزه روزه داران به سه درجه تصنیف می کند : روزه عام , روزه خاص , روزه أخص خاص , روزه عام یا عمومی باز داشت نفس و شهوت است , روزه خاص یا خصوصی باز داشتن گوش و چشم و زبان و دست و پای و سائر اعضای انسان از همه گناهان است , اما روزه أخص خاص یا خاص ترین برکندن دل از مقاصد پست دنیوی ودل بستن برضای پروردگار دلها است.
حیف آن خواهد بود که روزه را تنها خود داری از مطالب نفس و شهوت در چوکات خورد و نوش و آمیزش جنسی به بینیم و به این تفکر نرسیده باشیم که روزه یک تکان سالانه حساب و یک خانه پاکی سالانه نفس بشری است که حیات ظاهر و باطن انسانرا برای یکسال کامل از همه

تفکر در فضیلت /
آلودگی ها پاک می سازد و رابطه انسانرا با خودش , با پروردگارش و با برادر و خواهرش (انسان دیگر) درکمال امانت و وفا تجدید می نماید .
خداوند بزرگ بما رشد و هدایت و قدرت تفکر عنایت فرماید تا از دروس روزه در تزکیه نفس و تهذیب اخلاق و پاکی جسم و جان و احساس همنوعی استفاده نمائیم وقدمی به مرتبه تقوی نزدیکتر شویم. والله المستعان وهو ولی التوفیق.

استفاده از قوانین جزاء اسلامی در قرن 21 در اروپا

در زمان خلافت حضرت عمر رضی الله عنه گرسنگی و قعطی برای یکسال جامعهٔ اسلامی را تهدید نمود و دولت مرکزی از رسانیدن کمک به محتاجین عاجز ماند. در این سال حضرت عمر حکم قطع دست دزد را اگر به سبب گرسنگی و بقدر احتیاج خود دزدی کرده باشد اجراء نکرد .
در قضیه دیگر : صاحب مال دهقان خود را به محکمه کشانید و برای قاضی که حضرت عمر بودگفت : این شخص از مال و سرمایه او دزدی نموده و محکمه باید حکم به قطع دست او بدهد . حضرت عمرقضیه را مطالعه نمود و در جلسهٔ علنی گفت: برایم معلوم شدکه خادم به سبب گرسنگی و ضرورت و عدم وفاء صاحب مال به مستحقات او دزدی کرده لذا اگر بار دوم صاحب مال خادم خود را گرسنه داشته باشد ، دست صاحب مال را قطع می نمائیم.
در ماه می 2016 محکمه در ایتالیه در قضیه مشابه حکم مشابه را صادر کرد . محکمه استئناف در ایتالیه شخصی که دزدی کرده بود عمل دزدی او را جرم ندانست. محکمه ابتدائی آقای « رومان أوستریاکوف » را که مقدار از پنیر و نان را از سوپر مارکیت دزدی کرده بود به شش ماه زندان و صد ایرو جریمه کرد . در حکم محکمه استئناف در همین مورد آمده : آقای رومان به سبب گرسنگی دزدی کرده بود و آقای رومان نظر به ضرورت دست به این عمل زده است و این عمل او جرم حساب نمیشود که به دلیل آن زندانی شود و عمل او جرم نیست . در حکم محکمه استئناف آمده که به سبب گرسنگی و رفع آن و برای ضرورت اگر کسی یک مقدار را دزدی میکند جرم نیست. (بی بی سی 2 می 2016) .

عصر نبوت و خلافت راشده (1 ـــ 40 هجری)

تألیف : فضل غنی مجددی

تحقیق جدید در 425 صفحه به روش معاصر از طرف انجمن نشرات فقه اسلامی بخدمت هموطنان گرامی تقدیم میشود . ضرورت دولت درفرهنگ اسلام و بحث روی اینکه آیا دولت مقدم است یا دعوت قسمت اول این تحقیق میباشد . حاکمیت خداوند در کائنات و تفاوت بین حاکمیت و حکومت و حکمیت قسمت دوم این تحقیق است . مهمترین موضوع بحث در این تحقیق مسأله قبول حکمیت از طرف حضرت علی کرم الله وجهه است و تحقیقات جدید به اثبات میرساند که حکمیت به مضمون و شکلی که در کتب تاریخ آمده صحت ندارد. دراین تحقیق سیاست خلفای راشدین و برنامه های اجتماعی و اقتصادی دولت اسلامی بحث و عوامل شهادت حضرت عمر و عثمان و علی رضی الله عنهم و دستهای عقب پرده ونقش استخبارات خارجی در شهادت خلفای راشدین و زعمای سیاسی دولت اسلامی برای اولین بار توضیح داده می شود .
قیمت کتاب 25 **دالر** و قیمت پست برای داخل امریکا شش دالر میباشد و مصارف پست برای اروپا 23 دالر است و نظر به قیمت مصارف پستی از فرستادن کتاب به اروپا صرف نظر میشود . کتاب را از آدرس فقه اسلامی که در پائین است میتوانید دریافت نماید .

آدرس فقه اسلامی
Mogaddedi Fazl Ghani
201 Washington Blvd # 104
Fremont , ca 94539
U.S.A
Tel (510) 979 - 9489
fazlghanimogaddedi@yahoo.com